

Reguleringsimpactanalyse voor Het voorontwerp van decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	2018/164
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Hilde Crevits, Philippe Muyters
RIA	Ja
JoKER	Ja, geïntegreerd in de RIA
Armoedetoets	Ja, geïntegreerd in de RIA
toets lokale besturen	Ja, geïntegreerd in de RIA
link naar de regelgevingsagenda	De regelgevingsagenda bij de beleidsbrief Onderwijs 2017-2018. OD1.9 Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren. En de regelgevingsagenda bij de beleidsbrief Werk 2017-2018.

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	sarah.deleest@ond.vlaanderen.be
organisatie	Vlaamse Overheid
beleidsdomein	Onderwijs en Vorming
entiteit	Departement Onderwijs en Vorming - Afdeling Horizontaal Beleid

2 Titel en fase

Fase 2 – goedkeuring, Stap 13 - eindredactie

3 Samenvatting

Het voorliggend voorontwerp van decreet voorziet de basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op basis van een gemeenschappelijk ontwikkeld kwaliteitskader als voorwaarde om erkende beroepskwalificerende trajecten te mogen organiseren en erkende bewijzen van beroepskwalificatie, deelkwalificatie en competenties uit te reiken voor die trajecten. Het kwaliteitstoezicht gaat na of personen die een beroepskwalificerend traject succesvol doorlopen hebben effectief de competenties uit de beroepskwalificatie verworven hebben. Een beroepskwalificatie wordt opgemaakt door de vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt en beschrijft de competenties die iemand nodig heeft om een beroep uit te oefenen. Een bewijs van beroepskwalificatie kan via verschillende leerwegen behaald worden: via onderwijs, opleiding of een traject voor de erkenning van verworven competenties (EVC-traject). Door hier een kwaliteitstoezicht aan te koppelen bieden we de garantie aan de samenleving (burgers, werkgevers, aanbieders) dat wat lerenden, werknemers en werkzoekenden qua competenties hebben verworven aansluit bij wat de arbeidsmarkt vraagt. Hiermee realiseren we hogere kansen op de arbeidsmarkt voor lerenden, werknemers en werkzoekenden en een verhoogde deelname aan levenslang leren. Zowel de ministers van Onderwijs en Vorming als de minister van Werk engageren zich in respectievelijk de beleidsbrief Onderwijs 2017-2018 en de beleidsbrief Werk 2017-2018 om het gemeenschappelijk kwaliteitskader en het daaraan verbonden kwaliteitstoezicht verder uit te werken en om dit om te zetten in regelgeving.

De beoogde doelstellingen kunnen op meerdere manieren worden gerealiseerd. De huidige situatie (nuloptie) wensen we niet te behouden. Er is daarom de afweging gemaakt tussen twee andere opties. Beide opties voorzien in een kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten. Optie twee ontwikkelt een gemeenschappelijk kwaliteitskader, maar respecteert de beleidsdomeineigen context voor de verdere uitwerking van het kwaliteitstoezicht. Optie drie zou een gezamenlijk systeem van kwaliteitstoezicht vastleggen, uitgevoerd door een gezamenlijk team van toezichthouders. We kiezen voor optie twee: het vastleggen van de basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader dat de specifieke beleidscontext van elk beleidsdomein respecteert. We werken hiermee aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen die tegelijk slechts een minimum aan administratieve werklast veroorzaakt. De beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs vallen niet binnen het toepassingsgebied van dit voorontwerp van decreet. Het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs gebeurt op basis van bestaande regelgeving.

De verwachte effecten van het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten zijn dezelfde voor alle betrokken lerenden/EVC-kandidaten. (Niet-leerplichtige) jongeren vormen hier een belangrijk deel van. Op zich wijzigt het systeem nergens de bestaande regelgeving die kinderen en/of jongeren als doelgroep heeft. Wel wil dit systeem ervoor zorgen dat trajecten die voorbereiden op de arbeidsmarkt, dat op adequate wijze doen. Voor jongeren (en hun ouders) wil dat zeggen dat zij er, eens deze regelgeving operationeel is, van uit kunnen gaan dat wanneer zij een beroepskwalificerend traject volgen, dit aangepast is aan de vragen en noden van de arbeidsmarkt.

4 Probleembeschrijving

We leven in een samenleving waarin maatschappelijke uitdagingen en snelle technologische evoluties vragen om nieuwe functies op de arbeidsmarkt en nieuwe competenties binnen reeds bestaande profielen. Met het aanbod van opleiding, vorming en EVC-trajecten beogen we de juiste arbeidsmarktgerichte competenties bij burgers te verwezenlijken en zichtbaar te maken in functie van een duurzame tewerkstelling. Momenteel stellen we vast dat er niet steeds voldoende afstemming is tussen wat de arbeidsmarkt vraagt en de competenties waaraan de beroepsopleidingen, die vanuit de verschillende beleidsdomeinen georganiseerd worden, werken. In het rapport Knelpuntberoepen in Vlaanderen opgemaakt door de VDAB (2018) blijkt de oorzaak van het tekort aan instroom op de arbeidsmarkt heel vaak kwalitatief. Dit wil zeggen dat er voor die beroepen wel voldoende werkzoekenden zijn, maar dat er een tekort is aan vakbekwame mensen.

Binnen het raamwerk van de Vlaamse Kwalificatiestructuur (decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur) worden daarom beroepskwalificaties ontwikkeld door vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt. Een beroepskwalificatie is een afgerond en erkend geheel van competenties waarmee een beroep kan worden uitgeoefend. Ze zorgen ervoor dat de beroepsopleidingen en EVC-trajecten die erop afgestemd worden van eenzelfde geheel van competenties kunnen vertrekken, ongeacht de opleidingsverstrekker. Dit moet ervoor zorgen dat de arbeidsmarktchansen van lerenden, werkenden en werkzoekenden stijgen, doordat men competenties verwert die de arbeidsmarkt vraagt. Via de actualisering van de opleidingen en de koppeling ervan met erkende kwalificatiebewijzen zal het aanbod aantrekkelijker worden en zal ook de participatie aan levenslang leren bevorderd worden. Momenteel scoren we met 7% van de 25-64-jarigen die een bijkomende opleiding volgen in Vlaanderen immers heel laag in vergelijking met het streefcijfer van 15% vooropgesteld in Pact 2020 (Statistiek Vlaanderen).

In het decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur werd nog niet bepaald wanneer een opleidingsverstrekker erkende kwalificatiebewijzen kan uitreiken voor beroepskwalificerende trajecten en hoe het kwaliteitstoezicht hierop zal plaatsvinden. Concreet moet nog bepaald worden welke de basisprincipes zijn voor het kwaliteitstoezicht en de voorwaarden voor aanbieders om erkende beroepskwalificerende trajecten te organiseren en daarvoor bewijzen van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties uit te reiken. Ook zonder gezamenlijk ontwikkeld kwaliteitskader kunnen opleidingen en EVC-trajecten afgestemd worden op de beroepskwalificaties. Dit zal de afstemming van de opleidingen met de arbeidsmarkt alvast deels verhogen. Maar de huidige situatie waarin sprake is van verschillend civiel effect en gebrek aan transparantie blijft daardoor bestendig. Er zijn geen garanties dat de aanbieders voldoende rekening houden met de vragen van de arbeidsmarkt en de competenties vervat in de beroepskwalificaties. Bewijzen van beroepskwalificatie hebben daardoor minder relevantie wat de kansen op de arbeidsmarkt en de participatie aan levenslang leren niet ten goede komen.

Beroepskwalificerende trajecten kunnen binnen en buiten onderwijs georganiseerd worden door publieke of door private opleidingsverstrekkers of EVC-testcentra. Het toepassingsgebied van voorliggend voorontwerp van decreet zijn echter alle beroepskwalificerende trajecten van alle niveaus van de Vlaamse kwalificatiestructuur die worden aangeboden door opleidingsverstrekkers of EVC-testcentra buiten onderwijs. Het kwaliteitstoezicht op de beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs valt buiten het toepassingsgebied omdat dit wordt gevat door het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013. De grondslag blijft evenwel dezelfde, namelijk de competenties uit de beroepskwalificaties van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Reeds in het regeerakkoord 2009-2014 werd het engagement genomen om te zorgen voor “een nauwgezette uitrol van de kwalificatiestructuur zodat de beroepsgerichte opleidingen aansluiten bij de behoeften op de arbeidsmarkt, de kwalificaties – ongeacht waar ze worden behaald – gelijkwaardig zijn en we kortere trajecten kunnen realiseren door rekening te houden met verworven competenties.”. In de beleidsnota onderwijs wordt het

uitwerken van een kwaliteitstoezicht op trajecten die leiden naar een beroepskwalificatie vooropgesteld, in nauw overleg met de minister bevoegd voor Werk. De ministers van Onderwijs en Vorming en Werk engageren zich in respectievelijk de beleidsbrief Onderwijs 2017-2018 en de beleidsbrief Werk 2017-2018 om het gemeenschappelijk kwaliteitskader verder uit te werken en om dit om te zetten in regelgeving. De beleidsdomeinen onderwijs en werk hebben het voorontwerp van decreet gezamenlijk uitgewerkt omdat zij de grootste aanbieders zijn van arbeidsmarktgerichte opleidingen.

Het ontwikkelen van een kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten is bovendien ook verwoord in een Europese aanbeveling, namelijk de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2009 tot vaststelling van een Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en –opleiding (European Quality Assurance in Vocational Education and Training, EQAVET).

5 Beleidsdoelstelling

De beleidsdoelstelling van het voorliggend voorontwerp van decreet wordt omschreven in de beleidsnota Onderwijs 2014-2019 die opgebouwd is uit strategische doelstellingen en operationele doelstellingen. Het voorontwerp van decreet valt onder:

➔ Strategisch doel 1: Talenten van elke lerende ten volle ontwikkelen

Operationele doelstelling 1.9 Een vlotte doorstroom van het onderwijs naar de arbeidsmarkt realiseren

Operationele doelstelling 1.9.2 Een geïntegreerd kwaliteitskader voor beroepsopleidingen invoeren

“Vele verschillende instellingen organiseren opleidingen die tot dezelfde beroepskwalificaties leiden, maar toch niet dezelfde maatschappelijke waardering en civiel effect krijgen. Daarom wil ik met mijn collega bevoegd voor Werk, werk maken van een gezamenlijk systeem van kwaliteitscontrole voor opleidingen binnen en buiten onderwijs die leiden tot een beroepskwalificatie, inclusief trajecten tot de erkenning van competenties (EVC).”

Met het decreet betreffende de kwalificatiestructuur van 30 april 2009 werden beroepskwalificaties ingevoerd. Deze beroepskwalificaties zijn bedoeld als bevorderende maatregel voor 2 doelstellingen, zijnde (1) het versterken van arbeidsmarktkansen van lerenden, werkenden en werkzoekenden en (2) het bevorderen van de participatie aan levenslang leren. We willen dat deze beroepskwalificaties een maximaal effect ressembleren. Daarvoor is ondersteunend beleid nodig, in de vorm van een kwaliteitstoezicht.

1. Arbeidsmarktkansen versterken van lerenden, werkenden en werkzoekenden

Een van de doelstellingen van de Vlaamse kwalificatiestructuur is het maximaliseren van de arbeidsmarktkansen van lerenden, werkenden en werkzoekenden. Met ingang van dat decreet worden beroepskwalificaties opgemaakt vanuit de arbeidsmarkt. Zo willen we een vlotte aansluiting tussen onderwijs en vorming aan de ene kant en de arbeidsmarkt aan de andere kant stimuleren.

Om te garanderen dat opleidingen ter optimalisatie van de arbeidsmarktkansen effectief afgestemd worden op de beroepskwalificaties is er nood aan een kwaliteitsgarantie van de kwalificatiebewijzen die gekoppeld zijn aan beroepskwalificaties. Via het vastleggen van een aantal basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht en het uitwerken van een gemeenschappelijk kwaliteitskader garanderen we dat de beroepsopleidingen en EVC-trajecten de lerenden of EVC-kandidaten op de juiste wijze voorbereiden op de arbeidsmarkt en hen de vooropgestelde competenties bijbrengen.

2. Participatie aan levenslang leren bevorderen

Niet enkel voor de aansluiting op de arbeidsmarkt is het nodig de kwaliteit van afgeleverde kwalificatiebewijzen te garanderen. Ook voor het bevorderen van de participatie aan levenslang leren is dit cruciaal.

Wanneer er mechanismen zijn die garanderen dat beroepsopleidingen en EVC-trajecten die zich enten op één of meerdere beroepskwalificaties er effectief voor zorgen dat de competenties uit die beroepskwalificatie(s) door de lerenden/EVC-kandidaten verworven worden, verhoogt dit ook de aantrekkelijkheid van opleidingen en EVC-trajecten en de vergelijkbaarheid tussen de verschillende aanbieders van die beroepskwalificerende trajecten. Hierdoor wordt de mobiliteit van de lerende verhoogd. Ook bevordert dit systeem van kwaliteitstoezicht de kwaliteit van EVC-procedures, waardoor deze meer vertrouwd zullen worden en ten volle ingezet kunnen worden in het kader van levenslang leren. Door deze verhoogde mobiliteit wordt het gemakkelijker om zich te heroriënteren of een opleiding elders of op een later tijdstip verder te zetten.

6 Opties

Om de beoogde beleidsdoelstelling te realiseren zijn er verschillende opties. In de beschreven opties zullen we vooral focussen op mogelijke manieren waarop een kwaliteitstoezicht uitgewerkt zou kunnen worden. Gezien de genomen politieke beslissing¹ betreft dit, behalve in de nuloptie, steeds het uitwerken van een kwaliteitstoezicht op trajecten die leiden naar een bewijs van beroepskwalificatie en de bijhorende regelgeving.

→ Nuloptie: voortzetting van een bestaande toestand

Geen kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader
Beroepsgerichte opleidingen en EVC-trajecten worden momenteel binnen verschillende beleidsdomeinen aangeboden. Ze hanteren elk een eigen referentiekader met als gevolg dat ze een verschillend civiel effect hebben en dat het aanbod zowel voor lerenden als voor de arbeidsmarkt weinig transparant is.

Binnen elk beleidsdomein gelden andere kwaliteitszorgprincipes, soms verschillen ze ook per organisatie. De principes zijn niet op elkaar afgestemd. De mobiliteit tussen trajecten is dus beperkt en volledig gebaseerd op individuele afspraken tussen organisaties.

→ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Een kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader

We voorzien in een kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader. De specifieke beleidscontext van elk beleidsdomein wordt binnen deze optie gerespecteerd. De beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs worden uitgesloten. Ook binnen onderwijs worden de arbeidsmarktgerichte opleidingen afgestemd op de beroepskwalificaties. Er wordt voor het kwaliteitstoezicht echter beroep gedaan op bestaande regelgeving, met name het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 en de samenwerkingsovereenkomst die is opgemaakt door de Onderwijsinspectie samen met het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming SYNTRA Vlaanderen voor het toezicht op duale trajecten. De kwaliteitscriteria uit het gemeenschappelijk kwaliteitskader werden geïntegreerd in het kwaliteitskader van de onderwijsinspectie.

→ Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Een gezamenlijk kwaliteitstoezicht op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader voor alle beroepskwalificerende trajecten

We voorzien in een gelijk kwaliteitstoezicht voor alle beroepskwalificerende trajecten dat gezamenlijk uitgevoerd wordt door toezichthouders vanuit onderwijs en toezichthouders vanuit het beleidsdomein waarbinnen het beroepskwalificerend traject zich situeert. Ook de beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs maken onderdeel uit van het toepassingsgebied.

¹ Zoals beschreven onder 4. Probleembeschrijving.

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

We onderscheiden volgende doelgroepen:

De jongeren (tot 25 jaar) die (potentiële) lerenden of EVC-kandidaten zijn

In 2017 stroomde 7.8% van de Vlaamse schoolverlaters (< 30 jaar) ongekwalificeerd uit het onderwijs. Dat zijn 5621 jongeren waarvan er 34.3% nog werkzoekend is 1 jaar na uitstroom.

In totaal waren er gemiddeld 42.256 jongeren (< 25 jaar) niet-werkende werkzoekenden in 2017.

Omdat een groot deel van de knelpuntvacatures te wijten is aan een gebrek aan vakbekwaamheid zou zeker het groot aantal jongere werkzoekenden gebaat zijn bij een betere afstemming tussen opleiding en beroepskwalificatie en een kwaliteitsvolle didactische aanpak. Maar de kans om in de werkloosheid terecht te komen zal ook verkleind worden wanneer de verworven competenties beter zijn afgestemd op de (toekomstige) noden van de arbeidsmarkt.

De volwassenen (ouder dan 25 jaar) die (potentiële) lerenden of EVC-kandidaten zijn

De participatie aan levenslang leren bij volwassenen ligt laag in Vlaanderen. Momenteel scoren we met 7% van de 25-64-jarigen die een bijkomende opleiding volgen in Vlaanderen immers slecht in vergelijking met het streefcijfer van 15% vooropgesteld in Pact 2020.

De aanbieders van beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs

Beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs kunnen georganiseerd worden door publieke of door private opleidingsverstrekkers of EVC-aanbieders. Met publieke opleidingsverstrekkers worden door de Vlaamse overheid gefinancierde of gesubsidieerde instellingen bedoeld, zoals de SYNTRA-koepels, VDAB-competentiecentra, publieke EVC-testcentra, maar ook erkende aanbieders van sociaal-culturele vorming, sportfederaties, welzijnsinstellingen etc. Daarnaast kunnen ook private opleidingsverstrekkers of private EVC-testcentra hun trajecten op de beroepskwalificaties afstemmen (vb. sectorfondsen of particuliere bedrijven). Het aantal beroepsgerichte opleidingen dat afgestemd zou kunnen worden op beroepskwalificaties is moeilijk in te schatten. Er zijn nog steeds beroepskwalificaties in ontwikkeling en verschillende potentiële aanbieders wachten op deze regelgeving om opleidingen hierop af te stemmen/te organiseren.

De onderwijsinstellingen

De onderwijsinstellingen zijn geen doelgroep van het kwaliteitstoezicht waarvoor in dit ontwerp van decreet een kader wordt uitgewerkt. Maar ook onderwijsinstellingen bieden beroepskwalificerende trajecten aan en kunnen aanvragen tot vrijstellingen krijgen van lerenden die een bewijs van beroepskwalificatie of deelkwalificatie buiten onderwijs behaald hebben.

De arbeidsmarkt

In het rapport Knelpuntberoepen in Vlaanderen 2018 maakte de VDAB een overzicht van 158 knelpuntberoepen. 123 van die knelpuntberoepen zijn onder andere te verklaren door een onvoldoende bekwame instroom. 38 knelpuntberoepen zijn zuiver te verklaren door onvoldoende bekwame instroom. Een betere afstemming tussen opleidingen en de noden van de arbeidsmarkt zou het aantal knelpuntberoepen gevoelig kunnen laten dalen.

Toets lokale besturen: Het voorliggend voorontwerp van decreet kan een weerslag hebben op de lokale besturen in de mate waarin zij wensen op te treden als aanbieder van beroepskwalificerende trajecten en daarvoor bewijzen van beroepskwalificatie, van deelkwalificatie en van competenties willen uitreiken. Bijgevolg, bij de analyse van de effecten voor de verschillende doelgroepen, zijn de effecten voor 'de aanbieders van beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs' ook op de lokale besturen van toepassing voor zover zij als aanbieder beroepskwalificerende trajecten optreden.

Daarnaast zijn de lokale besturen mogelijk ook gevat in hun rol als inrichtende macht van een onderwijsinstelling en als werkgever. De effecten voor 'de onderwijsinstellingen' en 'de arbeidsmarkt' kunnen dus ook op hen van toepassing zijn.

Het voorontwerp van decreet heeft evenwel geen rechtstreekse weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

Armoedetoets²: De beroepskwalificaties zijn bedoeld als bevorderende maatregel voor 2 doelstellingen, zijnde (1) het versterken van arbeidsmarktkansen van lerenden, werkenden en werkzoekenden en (2) het bevorderen van de participatie aan levenslang leren. Via dit voorontwerp van decreet willen we bereiken dat deze beroepskwalificaties een maximaal effect zullen ressembleren.

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat armoede en sociaaleconomische kansen sterk met elkaar zijn gerelateerd. Vaak is het echter moeilijk om het onderscheid tussen oorzaak en gevolg te maken, aangezien verschillende mechanismen tegelijk werkzaam zijn. Bovendien moeten we aandacht blijven hebben voor wetenschappelijke prognoses die stellen dat door globalisering, flexibilisering van de arbeidsmarkt en toenemend belang van digitale vaardigheden, de armoedeproblematiek zal toenemen in plaats van afnemen.³

Door een kwaliteitstoezicht uit te voeren op beroepskwalificerende trajecten op basis van gemeenschappelijke principes en een gemeenschappelijk kwaliteitskader garanderen we dat de behaalde kwalificatiebewijzen ook effectief een goede afstemming van de verworven competenties met de arbeidsmarkt betekenen. Bovendien streven we naar dezelfde maatschappelijke waardering en hetzelfde civiel effect voor alle beroepskwalificerende trajecten, ongeacht door wie ze worden aangeboden. Op die manier worden de kansen op de arbeidsmarkt verhoogd, ook voor mensen in (kans)armoede. Daarnaast zal ook het opleidingsaanbod transparanter worden en zal de aantrekkelijkheid van de beroepskwalificerende trajecten stijgen wat een gunstig effect zou moeten hebben op de participatie aan het levenslang leren.

Het voorontwerp van decreet genereert evenwel geen specifieke effecten voor mensen in kansarmoede. Bij de analyse van de effecten hieronder zijn de effecten voor 'jongeren' en 'volwassenen' uiteraard ook van toepassing op de sociaal-economisch zwakkere jongeren of volwassenen. Op deze manier wil het voorliggend voorontwerp van decreet bijdragen aan het bereiken van de doelstelling van de Vlaamse Overheid in het kader van het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie. Daarin heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met

² Deze armoedetoets is niet gebaseerd op een participatief proces in dialoog met organisaties of mensen die over kennis beschikken over (de strijd tegen) (kans)armoede, maar werd gemaakt op basis van een eigen analyse van het departement Onderwijs en Vorming.

In het kader van Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (2015-2019) werd immers afgesproken dat enkel voor de volgende onderwijsdossiers formeel een armoedetoets zou gevraagd worden:

1. Uitvoering modernisering secundair onderwijs;
2. Wijzigen van het financieringssysteem;
3. Automatisering van de school- en studietoelagen;
4. Realisatie van een betere studiekeuzebegeleiding;
5. De afstemming tussen de studiefinanciering en de kinderbijslag.

³ Schiepers, M., Gillard, E., Strobbe, L. en Vandommele, G. (2017). *Geletterdheid in Vlaanderen gewikt en gewogen. Recepten voor een krachtig geletterdheidsbeleid.*

30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen.

Nuloptie

Effectbeschrijving

De huidige toestand blijft bestaan. Er is een verschillend maatschappelijke waardering verbonden aan de beroepsgerichte opleidingen en bijgevolg is er geen sprake van een verhoging van kansen op de arbeidsmarkt en van de deelname aan levenslang leren. Niet alleen vanuit werkgevers weerklinkt de boodschap dat de opleidingen onvoldoende zijn afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt, ook het rapport knelpuntberoepen van de VDAB geeft dit aan. Er worden op dit moment nog maar amper bewijzen van beroepskwalificatie uitgereikt. De beroepskwalificaties zijn nog in volle ontwikkeling. Maar stilaan beginnen aanbieders van beroepsgerichte opleidingen (een deel van) hun aanbod af te stemmen op de beroepskwalificaties. Ook zonder gezamenlijk ontwikkeld kwaliteitskader kunnen opleidingen en EVC-trajecten afgestemd worden op de beroepskwalificaties. Dit zal de afstemming van de opleidingen met de arbeidsmarkt alvast deels verhogen. Ook wanneer er meer bewijzen van beroepskwalificatie zullen worden uitgereikt, blijven de kwaliteitstoezichten hierop verschillend. De huidige situatie waarin sprake is van verschillend civiel effect en gebrek aan transparantie blijft daardoor bestendig. Er zijn geen garanties dat de aanbieders voldoende rekening houden met de vragen van de arbeidsmarkt en de competenties vervat in de beroepskwalificaties en dat deze op een kwaliteitsvolle manier aan de lerenden worden bijgebracht. Bewijzen van beroepskwalificatie hebben daardoor minder relevantie wat de kansen op de arbeidsmarkt en de participatie aan levenslang leren niet ten goede komen.

Vergelijkingstabel van alle effecten

Jongeren als (potentiële) lerende of EVC-kandidaat

Voordelen	Nadelen
/	De kansen voor jongeren, als (potentiële) lerenden of EVC-kandidaten, op de arbeidsmarkt worden niet extra verhoogd. Het opleidingsaanbod zal niet transparanter worden en de aantrekkelijkheid van de trajecten zal niet stijgen waardoor er niet meer jongeren zullen instromen in het kader van levenslang leren. Die mobiliteit is voor deze doelgroep zeer belangrijk, zeker wanneer het gaat over het remediëren van ongekwalificeerde uitstroom.

Volwassenen als (potentiële) lerende of EVC-kandidaat

Voordelen	Nadelen
/	De kansen voor volwassenen, als (potentiële) lerenden of EVC-kandidaten, op de arbeidsmarkt worden niet extra verhoogd. Het opleidingsaanbod zal niet transparanter worden en de aantrekkelijkheid van de trajecten zal niet stijgen waardoor er niet meer jongeren zullen instromen in het kader van levenslang leren.

De aanbieders van beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs (bv. VDAB, Syntra...)

Voordelen	Nadelen
Aanbieders moeten hun beroepsgerichte opleidingen niet onderwerpen aan een (extra) kwaliteitstoezicht. Dit	Versillende aanbieders organiseren beroepsgerichte opleidingen die niet dezelfde maatschappelijke

heeft als voordeel dat er geen administratieve werklast bijkomt (aantonen kwaliteit op organisatieniveau, ontvangen toezichthouders...).	waardering krijgen. Door een gebrek aan gezamenlijke afspraken zullen er opleidingen afgestemd worden op beroepskwalificaties met een beperkte relevantie. Dit zal de kansen op de arbeidsmarkt en de participatie aan levenslang leren niet ten goede komen.

Onderwijsinstellingen

Voordelen	Nadelen
/	De mobiliteit tussen beroepsgerichte opleidingen binnen en buiten onderwijs wordt niet bevorderd. Het kwaliteitstoezicht verhoogt de garantie dat de competenties uit de beroepskwalificatie behaald zijn. Eens de onderwijsinstellingen hiermee vertrouwd zijn kan dit de instroom voor het behalen van een onderwijskwalificatie bevorderen.

Arbeidsmarkt

Voordelen	Nadelen
/	We creëren geen bijkomende garantie dat wie met een bewijs van beroepskwalificatie op de arbeidsmarkt komt, effectief vlot inzetbaar is en beschikt over de competenties zoals beschreven in de beroepskwalificaties. Het aantal geschikte kandidaten per een vacature zal niet stijgen.

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Effectbeschrijving

Er is een beleidsdomeinspecifiek kwaliteitstoezicht op het niveau van beroepskwalificerende trajecten, als voorwaarde om erkende kwalificatiebewijzen uit te reiken. Dit zorgt voor verhoogde kansen op de arbeidsmarkt en betere mobiliteit met het oog op levenslang leren.

Vergelijkingstabel van alle effecten

Jongeren als (potentiële) lerende of EVC-kandidaat

Voordelen	Nadelen
De kansen voor jongeren, als lerenden of EVC-kandidaten, op de arbeidsmarkt worden verhoogd. Het opleidingsaanbod zal transparanter worden en de aantrekkelijkheid van de trajecten zal stijgen waardoor er meer jongeren zullen instromen in het kader van levenslang leren. Die mobiliteit is voor deze doelgroep zeer belangrijk, zeker wanneer het gaat over het remediëren van ongekwalificeerde uitstroom. De burger, en zeker de jongere, heeft recht op kwaliteitsvolle opleidingen. Via het kwaliteitstoezicht bouwen we hiertoe een extra garantie in.	/

Volwassenen als (potentiële) lerende of EVC-kandidaat

Voordelen	Nadelen
De kansen voor volwassenen, als (potentiële) lerenden of EVC-kandidaten, op de arbeidsmarkt worden bijgevolg verhoogd. Het opleidingsaanbod zal transparanter worden en de aantrekkelijkheid van de trajecten zal stijgen waardoor er meer volwassenen zullen instromen in het kader van levenslang leren. De burger heeft recht op kwaliteitsvolle opleidingen. Via het kwaliteitstoezicht bouwen we hiertoe een extra garantie in.	/

De aanbieders van beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs (bv. VDAB, Syntra...)

Voordelen	Nadelen
Aanbieders zullen, indien ze voldoen aan de kwaliteitscriteria, door de overheid erkende bewijzen kunnen uitreiken. Een bijkomend voordeel aan deze optie is dat het kwaliteitstoezicht rekening houdt met de beleidsdomein-specifieke context.	Er is een bijkomende administratieve werklast verbonden aan het kwaliteitstoezicht (aantonen kwaliteit op organisatieniveau, ontvangen toezichthouders...).

Onderwijsinstellingen

Voordelen	Nadelen
Beroepsgerichte opleidingen binnen onderwijs worden afgestemd op de beroepskwalificaties. Doordat ook meer beroepsgerichte opleidingen buiten onderwijs afgestemd worden op de beroepskwalificaties en er vanuit een gemeenschappelijk kader toezicht op wordt uitgevoerd, worden opleidingen beter vergelijkbaar. Dit kan de mobiliteit tussen opleidingen bevorderen en de instroom in onderwijsinstellingen van lerenden die alsnog een onderwijskwalificatie willen behalen verhogen.	

Arbeidsmarkt

Voordelen	Nadelen
Het kwaliteitstoezicht garandeert dat wie met een bewijs van beroepskwalificatie op de arbeidsmarkt komt, effectief vlotter inzetbaar is en beschikt over de competenties zoals beschreven in de beroepskwalificaties. Bijgevolg zullen er meer (knelpunt)vacatures ingevuld geraken.	/

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Effectbeschrijving

Er is een kwaliteitstoezicht op het niveau van beroepskwalificerende trajecten, als voorwaarde om erkende kwalificatiebewijzen uit te reiken. Dit zorgt voor verhoogde kansen op de arbeidsmarkt en betere mobiliteit met het oog op levenslang leren. Het feit dat het kwaliteitstoezicht gezamenlijk wordt uitgevoerd verhoogt de transparantie en uitwisselbaarheid. Nadeel is echter dat elk beleidsdomein zich moet inpassen in eenzelfde systeem, waar er

nu beleidsdomeinspecifieke tradities zijn ten aanzien van kwaliteitsborging. Gelijkschakeling vraagt afstemmingstijd en financiële investeringen.

Vergelijkingstabel van alle effecten

Jongeren als (potentiële) lerende of EVC-kandidaat

Voordelen	Nadelen
De kansen voor jongeren, als lerenden of EVC-kandidaten, op de arbeidsmarkt worden bijgevolg verhoogd. Het opleidingsaanbod zal transparanter worden en de aantrekkelijkheid van de trajecten zal stijgen waardoor er meer jongeren zullen instromen in het kader van levenslang leren. Die mobiliteit is voor deze doelgroep zeer belangrijk, zeker wanneer het gaat over het remediëren van ongekwalificeerde uitstroom. De burger, en zeker de jongere, heeft recht op kwaliteitsvolle opleidingen. Via het kwaliteitstoezicht bouwen we hiertoe een extra garantie in. Een extra voordeel aan optie 3 is dat de bewijzen van beroepskwalificatie ook automatisch uitwisselbaar zouden zijn tussen beleidsdomeinen.	/

Volwassenen als (potentiële) lerende of EVC-kandidaat

Voordelen	Nadelen
De kansen voor volwassenen, als (potentiële) lerenden of EVC-kandidaten, op de arbeidsmarkt worden bijgevolg verhoogd. Het opleidingsaanbod zal transparanter worden en de aantrekkelijkheid van de trajecten zal stijgen waardoor er meer volwassenen zullen instromen in het kader van levenslang leren. De burger heeft recht op kwaliteitsvolle opleidingen. Via het kwaliteitstoezicht bouwen we hiertoe een extra garantie in. Een extra voordeel aan optie 3 is dat de bewijzen van beroepskwalificatie ook automatisch uitwisselbaar zouden zijn tussen beleidsdomeinen.	/

De aanbieders van beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs (bv. VDAB, Syntra...)

Voordelen	Nadelen
Aanbieders zouden indien ze voldoen aan de kwaliteitscriteria door de overheid erkende bewijzen kunnen uitreiken.	Er is een bijkomende administratieve werklast verbonden aan het kwaliteitstoezicht (aantonen kwaliteit op organisatieniveau, ontvangen toezichthouders...). Bijkomend nadeel aan deze optie is dat de aanbieders zich zullen moeten inpassen in eenzelfde systeem van kwaliteitstoezicht. Dit kan afhankelijk van de context en de reeds bestaande systemen rond kwaliteitstoezicht grote verandering qua procedures met zich meebrengen.

Onderwijsinstellingen

Voordelen	Nadelen
Beroepsgerichte opleidingen binnen onderwijs zijn afgestemd op de beroepskwalificaties. Doordat ook meer beroepsgerichte opleidingen buiten onderwijs afgestemd worden op de beroepskwalificaties en er vanuit een gemeenschappelijk kader toezicht op wordt uitgevoerd, worden opleidingen beter vergelijkbaar. Dit kan de mobiliteit tussen opleidingen bevorderen en de instroom in onderwijsinstellingen van lerenden die alsnog een onderwijskwalificatie willen behalen verhogen.	Wanneer onderwijsinstellingen ook onderwerp worden van het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten op basis van gemeenschappelijke principes en een gemeenschappelijk kwaliteitskader dan zouden zij dubbel onderwerp zijn van een kwaliteitstoezicht. Binnen het secundair en volwassenenonderwijs is door een onafhankelijk toezichtsorgaan (onderwijsinspectie) al een kwaliteitstoezicht op zowel organisatie- als trajectniveau voorzien. Een extra toezicht uitgevoerd door een gezamenlijk team van toezichthouders zou voor de onderwijsinstellingen dubbelop zijn.

Arbeidsmarkt

Voordelen	Nadelen
Het kwaliteitstoezicht garandeert dat wie met een bewijs van beroepskwalificatie op de arbeidsmarkt komt, effectief vlotter inzetbaar is en beschikt over de competenties zoals beschreven in de beroepskwalificaties. Bijgevolg zullen er meer (knelpunt)vacatures ingevuld geraken. Een bijkomend voordeel aan deze piste is dat eenzelfde kwaliteitstoezicht voor alle beroepskwalificerende trajecten meer transparantie creëert voor de spelers op de arbeidsmarkt.	/

8 Vergelijking van de opties

Met het regelen van de basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader willen we in de eerste plaats garanderen dat wie een bewijs van beroepskwalificatie (of van deelkwalificatie of competenties) behaalt ook effectief over de competenties uit de overeenkomstige beroepskwalificatie beschikt. Op die manier creëren we meer kansen op de arbeidsmarkt en zetten we in op levenslang leren. De nuloptie is de huidige situatie, die wensen we niet te behouden. Om de beleidsdoelstellingen te behalen hebben we daarom de afweging gemaakt tussen de tweede en de derde optie.

Beide opties voorzien in een kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten. In optie twee respecteren we de beleidsdomeinspecifieke context en bestaande systemen op het vlak van kwaliteitstoezicht. Het voorontwerp van decreet vormt een kader waarbinnen elk beleidsdomein een eigen systeem van kwaliteitstoezicht kan uitwerken. De basisprincipes van het kwaliteitstoezicht en een gemeenschappelijk kwaliteitskader zijn vastgelegd als minimumkwaliteitsgarantie. Op basis hiervan kunnen aanbieders hun opleidingsaanbod op beroepskwalificaties afstemmen en erkende kwalificatiebewijzen uitreiken. Via deze optie wordt een stevige basis gelegd voor gelijkwaardigheid van de uitgereikte kwalificatiebewijzen van waaruit het vertrouwen tussen de beleidsdomeinen verder kan groeien.

Optie drie zou een stap verder gaan en niet alleen een aantal basisprincipes vastleggen maar een gezamenlijk systeem van kwaliteitstoezicht uitwerken voor alle beroepskwalificerende trajecten binnen en buiten onderwijs, uitgevoerd door een gezamenlijk team van toezichthouders. Het extra voordeel van deze optie is dat alle trajecten eenzelfde toezicht ondergaan wat maakt dat het toezicht niet alleen transparanter zou zijn voor aanbieders, maar ook de uitwisselbaarheid van kwalificatiebewijzen eenvoudiger zou maken. Dit voordeel zou deze optie als meest

wenselijke naar voor kunnen schuiven, maar de nadelen gekoppeld aan deze optie wegen te zwaar door. Ten eerste zullen alle aanbieders zich moeten inpassen in eenzelfde systeem van kwaliteitstoezicht. Dit kan afhankelijk van de bestaande systemen met betrekking tot kwaliteitstoezicht binnen beleidsdomeinen een grote verandering qua procedures en dus administratieve overlast met zich meebrengen. Ten tweede is de financiële investering voor de overheid groot. Om het kwaliteitstoezicht te coördineren dient er een coördinerend orgaan gecreëerd te worden. De extra procedures die ontwikkeld worden, kunnen niet met alle beleidsdomeinspecifieke systemen van kwaliteitstoezicht rekening houden en zouden dus deels bovenop bestaande maatregelen komen waardoor ze niet kostenefficiënt zijn. Wanneer ook alle beroepskwalificerende trajecten binnen onderwijs binnen het toepassingsgebied vallen dan betekent dit ten derde een groot aantal extra toezichten door het gezamenlijk team van toezichthouders. Ook dit heeft financiële implicaties. Tot slot zijn de onderwijsinstellingen die bewijzen van beroepskwalificatie (en onderliggende bewijzen) van niveau 1 t.e.m. 4 uitreiken reeds onderwerp van een kwaliteitstoezicht op zowel organisatie- als trajectniveau uitgevoerd door een onafhankelijk toezichtsorgaan, met name de onderwijsinspectie. Het hoger onderwijs wordt gevat door een eigen kwaliteitstoezichtstelsel.

Om bovenstaande redenen wordt gekozen voor de tweede optie: een kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader

9 Uitvoering

De regelgeving zou van kracht zijn vanaf mei 2019. Omdat het voorontwerp van decreet wordt opgevat als een kaderdecreet dat de basisprincipes van het gemeenschappelijk kwaliteitskader en het kwaliteitstoezicht verankert, worden volgende extra initiatieven voorzien voor de feitelijke toepassing van de nieuwe regelgeving:

- In het voorontwerp worden de vier kwaliteitsgebieden als basis voor het kwaliteitskader vastgelegd. Via uitvoeringsbesluit zal de Vlaamse Regering het kwaliteitskader verder concretiseren in descriptorren en beoordelingsschalen.
- De Vlaamse Regering zal via uitvoeringsbesluit per beleidsdomein bepalen volgens welke procedure het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten gebeurt voor de organisaties die onder dat beleidsdomein ressorteren.
- Van de aanbieders van beroepskwalificerende trajecten wordt verwacht dat zij bij hun registratie kunnen aantonen dat zij kwaliteitsvolle, gezonde organisaties zijn. De vereisten ten aanzien van het kwaliteitstoezicht op organisatieniveau worden verder vastgelegd via een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering.
- Het opmaken van een register van de erkende beroepskwalificerende trajecten en de organisaties die ze aanbieden wordt in het voorontwerp van decreet gedelegeerd naar de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering zal nagaan of er gebruik gemaakt kan worden van een geschikt bestaand register.
- De Vlaamse Regering zal via uitvoeringsbesluit het model van bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie en bewijs van competenties en de nadere modaliteiten met betrekking tot de uitreiking ervan vastleggen.

Voor de beheerskosten en de budgettaire inpasbaarheid van de regelgeving verwijzen we naar de bijgevoegde nota voor de inspectie van financiën.

10 Administratieve lasten

Van de betrokken aanbieders wordt minimaal verwacht dat zij over een kwaliteitsgarantie op organisatieniveau beschikken en dat ze een onafhankelijke toezichtsorgaan ontvangen in het kader van het kwaliteitstoezicht. De concrete administratieve lasten zullen binnen elk beleidsdomein verschillen. De gekozen optie laat beleidsdomeinen toe om binnen de krijtlijnen van het voorontwerp van decreet gebruik te maken van bestaande kwaliteitstoezichtssystemen. Hierbij is het mogelijk om het kwaliteitstoezicht te organiseren op niveau

van samenhangende clusters van beroepskwalificerende trajecten. De administratieve lasten zullen op die manier zo minimaal mogelijk gehouden worden.

11 Handhaving

Toezicht op de uitvoering van het decreet

Het voorontwerp van decreet is opgevat als een kaderdecreet dat de basisprincipes van het gemeenschappelijk kwaliteitskader en het kwaliteitstoezicht verankert. Zoals toegelicht onder punt 9 van deze Reguleringsimpactanalyse zal de Vlaamse Regering verder concrete uitvoering moeten geven aan het decreet voor de feitelijke toepassing van de nieuwe regelgeving. De Vlaamse Regering zal daarbij er uiteraard op toezien dat de basisprincipes bepaald in het decreet worden nageleefd.

De kwaliteit van het kwaliteitstoezicht zelf wordt decretaal gewaarborgd doordat het moet worden georganiseerd (1) door een neutraal en onafhankelijk toezichtsorgaan en (2) steeds op basis van het gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Betrokkenheid van de inspectiediensten

Op niveau van een beleidsdomein wordt beslist volgens welke procedure het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten gebeurt voor de organisaties die onder dat beleidsdomein ressorteren. Dit kan op drie manieren. Een beleidsdomein kan het kwaliteitstoezicht zelf uitwerken. De uitwerking van de procedure van het kwaliteitstoezicht door de Vlaamse Regering voor de betrokken beleidsdomeinen zal gebeuren in overleg met eventueel bestaande inspectiediensten van elk beleidsdomein.

Daarnaast kan een beleidsdomein ervoor kiezen om voor de organisatie van het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten van niveau 1 tot en met 4 samen te werken met de onderwijsinspectie zoals bepaald in het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs. Deze mogelijkheid wordt voorzien omdat de onderwijsinspectie al beschikt over een onafhankelijk statuut als toezichtsorgaan en omdat de betrokkenheid van de onderwijsinspectie voor de betreffende trajecten leidt tot vrijstellingen. Er zijn twee mogelijkheden van samenwerking:

1. Een onafhankelijke toezichthouder aangesteld door het kwalificerende beleidsdomein gaat samen met de onderwijsinspectie op toezicht. Het kwaliteitstoezicht wordt in dat geval steeds getrokken door de toezichthouder van het beleidsdomein waartoe het traject behoort. De beide partners komen samen tot een uitspraak over de kwaliteit van een traject.
2. Daarnaast kan een beleidsdomein ervoor kiezen om het kwaliteitstoezicht volledig uit te besteden aan de onderwijsinspectie.

Uiteraard zal deze keuze gemaakt worden in overleg met de Onderwijsinspectie, die ook bij de totstandkoming van dit decreet is betrokken.

De weerslag op de werking, het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de verschillende inspectiediensten is afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt voor de betrokken beleidsdomeinen bij de uitwerking van de voormelde procedure.

Sanctionering van de doelgroepen

Erkende beroepskwalificerende trajecten zullen worden opgenomen in een publiek register. Dat vermeldt om welk traject het gaat, wie het traject aanbiedt, sinds wanneer het traject erkend is en wanneer het laatste toezicht plaatsvond. Op die manier is transparant voor de burger via welke trajecten ze de competenties uit een bepaalde

beroepskwalificatie effectief kunnen verwerven. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe het register actueel te houden.

In het geval een organisatie haar kwaliteitsgarantie op organisatieniveau verliest, verliest ze ook de erkenning voor de beroepskwalificerende trajecten. De organisatie mag dan niet langer bewijzen van beroepskwalificatie, deelkwalificatie of bewijzen van competenties uitreiken. De trajecten worden geschrapt uit het register en vanaf dan mogen er geen nieuwe lerenden meer starten in het traject. Er wordt wel voorzien in een garantie voor de lerenden die reeds in een erkend beroepskwalificerend traject startte. Zij moeten de kans krijgen nog een kwalificatiebewijs te behalen en de opleiding dus volledig te beëindigen. Voorwaarde is wel dat ze dit doen zonder onderbreking of herhaling van onderdelen van de opleiding.

12 Evaluatie

Bij de invoering van een belangrijke vernieuwing zoals de invoering van een kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader, is het belangrijk nauwgezet de implementatie, de resultaten en de effecten van het nieuwe beleid op te volgen. Een goed uitgebouwd monitoringsysteem is daarbij een eerste voorwaarde. Dit moet van bij de invoering via indicatoren periodiek beschrijvende informatie opleveren over de implementatie en de resultaten van het gevoerde beleid.

Er zal door entiteiten van de Vlaamse Overheid via administratieve opvolging een aantal gegevens verzameld worden van de aangeboden beroepskwalificerende trajecten. Het is belangrijk om op regelmatige basis is een overzicht van deze gegevens te hebben via een rapport.

De decretale verankering van een publiek register is een eerste aanzet daartoe. Dat register vermeldt om welk traject het gaat, wie het traject aanbiedt, sinds wanneer het traject erkend is en wanneer het laatste toezicht plaatsvond. De Vlaamse Regering verbindt zich ertoe het register actueel te houden.

Daarnaast worden een aantal van deze indicatoren al verzameld door entiteiten van de Vlaamse Overheid (Bv. VDAB, departement onderwijs, e.a.). Het is echter belangrijk dat deze gegevens op gezette tijden als geheel worden gerapporteerd.

13 Consultatie

Voor het uitwerken van de basisprincipes voor het kwaliteitstoezichtstelsel en een gezamenlijk kwaliteitskader voor het toezicht op beroepskwalificerende trajecten werden twee werkgroepen opgericht. Een beleidsmatige werkgroep met een afvaardiging vanuit het Departement Onderwijs en Vorming, AHOVOKS, de onderwijsinspectie, het Departement Werk en Sociale Economie, VDAB en Syntra Vlaanderen en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media die de principes en het regelgevend traject voorbereidde. Een werkgroep waarin vertegenwoordigers van de onderwijsinspectie, VDAB en Syntra Vlaanderen het kwaliteitskader en de principes voor, op dat moment nog het gezamenlijk, kwaliteitstoezicht uitwerkten. Daarnaast werd ook regelmatig bilateraal overlegd tussen het departement Onderwijs en Vorming en het Departement Werk en Sociale Economie, de trekkers van het proces en penhouders van de regelgeving.

In 2016 werden proefprojecten georganiseerd om het kwaliteitskader in de praktijk uit te testen. Zowel toezichthouders vanuit onderwijs als toezichthouders van werk namen hieraan deel. Het kader werd uitgetest op beroepsgerichte opleidingen binnen onderwijsinstellingen, SYNTRA-koepels en VDAB-competentiecentra. Het kwaliteitskader werd op basis hiervan bijgewerkt. Tijdens het voorbereidende proces werd ook verschillende keren teruggelinkt naar de adviesraden VLOR en SERV. Het finale voorstel werd toegelicht aan de SERV op 15 maart 2018, aan de onderwijsverstrekkers op 20 maart 2018 en aan de onderwijsvakbonden op 22 maart 2018. De belangrijkste reflecties die aan bod kwamen, worden hieronder samengevat.

De sociale partners zijn vragende partij om ook automatische vrijstellingen binnen onderwijs te voorzien voor

kwificatiebewijzen behaald buiten onderwijs, onafhankelijk of de onderwijsinspectie betrokken was bij het toezicht. Binnen het huidig voorontwerp van decreet is dit niet mogelijk. Via het gebruik van hetzelfde kwaliteitskader en dezelfde basisprincipes voor het kwaliteitstoezicht op beroepskwalificerende trajecten beogen we wel dat het vertrouwen tussen beleidsdomeinen groeit. Voor de trajecten duaal leren werd er een beleidsdomeinoverschrijdend kwaliteitstoezicht uitgewerkt door de onderwijsinspectie en Syntra Vlaanderen. De sociale partners vragen om dit ook te bekijken voor de onderwijskwalificerende opleidingstrajecten (OKOT) op niveau secundair volwassenenonderwijs die aangeboden worden door centra voor volwassenenonderwijs in samenwerking met de VDAB. Er zijn momenteel een aantal pilootprojecten OKOT waarin een grote werkcomponent deel uitmaakt van het traject.

Daarnaast vroeg men zich af of de afbakening van de beleidsdomeinen steeds helder is. Dit onderscheid is enkel van belang voor publieke opleidingsverstrekkers die sowieso onderwerp zijn van het toezicht zoals georganiseerd door het beleidsdomein waaronder ze ressorteren. Private opleidingsverstrekkers die beroepskwalificerende trajecten wensen aan te bieden kiezen tussen de door de beleidsdomeinen uitgewerkte systemen. De sociale partners zouden het wenselijk vinden dat ook door de publieke aanbieders gekozen kan worden om bijvoorbeeld voor een aantal opleidingen wel samen te werken met de onderwijsinspectie. Het voorontwerp van decreet sluit deze manier van werken niet uit. In verder overleg met de onderwijsinspectie moet de werkbaarheid van deze mogelijkheid onderzocht worden. Tot slot werd opgemerkt dat er nu geen termijn is vastgelegd tussen het behalen van het kwalificatiebewijs en het aanvragen van vrijstellingen. Daarom werd in het voorontwerp van decreet toegevoegd dat vrijstellingen mogelijk zijn zo lang de betreffende beroepskwalificatie niet geactualiseerd of geschrapt is. Het gaat in dit geval om inhoudelijke aanpassingen en niet om puur technische aanpassingen.

De onderwijsverstrekkers worden graag betrokken bij het verder uitwerken van het kwaliteitskader. Ze merken op dat bekeken moet worden of de curricula binnen onderwijs voldoende afgestemd zijn om vrijstellingen toe te kennen, niet alleen voor beroepskwalificaties, maar ook voor deelkwalificaties. Zowel de onderwijsverstrekkers als de -vakbonden vroegen leeftijdsgrenzen te bepalen voor het instromen in beroepsopleidingen buiten onderwijs. Het is immers niet de bedoeling dat we faciliteren dat jongeren uitstromen uit onderwijs. Er werd daarom een passage opgenomen in het voorontwerp van decreet dat vastlegt dat met het volgen van een beroepskwalificerend traject buiten onderwijs niet voldaan kan worden aan de leerplicht.

De onderwijsvakbonden uitten de bezorgdheid dat beroepskwalificerende trajecten buiten onderwijs jongeren zal aantrekken die schoolmoe zijn en snel naar de arbeidsmarkt willen doorstromen. Hierdoor zouden ze een stuk algemene vorming en competenties missen om op iets langere termijn ook nog sterk te staan op de arbeidsmarkt. Daarnaast is het toekennen van een vrijstelling binnen onderwijs voor het beroepskwalificerende luik van een opleiding niet vanzelfsprekend omdat een stuk van de algemene vorming ook verweven zit in het beroepsgerichte onderdeel van de opleiding. De onderwijsvakbonden vrezen om deze redenen net meer ongekwalificeerde uitstroom dan de beoogde verlaging van het aantal jongeren dat ongekwalificeerd instroomt op de arbeidsmarkt. Verder maakten ze de bedenking dat het aanbod buiten onderwijs voor concurrentie zorgt en dat centra voor volwassenenonderwijs bijgevolg riskeren om minder instroom te genereren. Ten slotte werd gevraagd naar standaardcriteria voor de kwaliteitsgarantie op organisatieniveau. Deze criteria zullen via uitvoeringsbesluit worden vastgelegd.

Volgend op de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het voorontwerp van decreet ter advies voorgelegd worden aan de relevante adviesraden. Ook aan de Raad van State zal het voorontwerp van decreet voorgelegd worden.

14 Contactinformatie

Sarah de Leest

02/553 95 67

sarah.deleest@ond.vlaanderen.be

Beleidsondersteuner departement onderwijs en vorming

Andy Thoelen

02/553 95 62

andy.thoelen@ond.vlaanderen.be

Beleidsondersteuner departement onderwijs en vorming

Griet Smet

02/553 44 05

griet.smet@wse.vlaanderen.be

Beleidsondersteuner departement werk en sociale economie

